

չելով հիւժող դարձնելու հսկայ տիրու-
թիւնն արտայայտելու և Այդ երգերէն մին, որ
կը թարգմանէ ոչ թէ դարիպանհատներու, այլ
ամբողջ դարիպ հայ աղջին ցաւը, աս կաթնոյգին
ու արտասուխառն մխիթարողութեան ու յուս-
սառու թեան աղաղակը կը պարունակէ, որ կը
բաւէ որպէս զի պաշտենք մեր Գուշակը,— յա-
ւիտենական սոխակը հայ սրտին ։

« Պիտէր կաթ մի յայն դիմուն որ խմեց
նոսովք նշխա ։
« Խնեց Տէր Գրեկորն Հայոց, ասաց թէ՛
Հանգայ ։
« Հայ երամ, դուք է՞ր կուլաք, գիտէք որ
ձեր Տէրն սի գայ ։
« Շատոց մթնն լոյս արեր, կու վախէք թէ
ձերն ուշանա՞յ ։ »

Ա Զ.

ԻՕՄԵՐ ԽԱՅԵԱՄԻ ՔԱՌԵԱԿՆԵՐԸ

Արեւելեան հրաշակերտները ընագրէն հայերէնի վերածելու կոչը զոր մեր արեւե-
լագէտներուն ուղղած էինք, արագ ու սիրուն արձագանգ մը գտաւ այս անգամ ։ Կ. Գ. Փառ-
նակ, ծանօթ ըսնաւէրը, մեզի զրկած է ըստական թարգմանութիւնը, Պոլսի թանգարանի
պարսկերէն ընագրին վրայէն կատարուած, ինչպէս միայն քառասուններուն որոնց թարգմանու-
թիւնը հրատարակած էինք մեր անցեալ թիւով՝ Կ. Կրոյոյն ֆրանսական թարգմանութեան
հետեւողութեամբ ։ Իւրաքանչիւր քառասուն թարգմանութեան ներքեւ պարսկերէն ընագիրը կը
դնենք, հայերէն գրեթով (արեւելեան տառագրածութեամբ) ։ Եւ յայտնով մեր պարսկագէտ ընթեր-
ցողները պիտի կարենան ինչպէս թարգմանութիւնները (որ մերթ շատ խոշոր են) երկու
թարգմանութեանց միջեւ ։ Կ. Կրոյ, ըստ Կ. Փառնակի, յաճախ սխալ հասկցած է ընագիրը
կամ անճշտութիւն զայն փոփոխած է ։ Կ. Փառնակ զանց ըրած է թարգմանել առաջին քառասունը,
որ ըստ իրեն՝ չի կրնար ինչպէս մերագրուել ու ինչներով, զոր Կ. Կրոյ աւելցն էր չէ
թարգմանած ։ Ինչպէս մեր ըստ Կ. Փառնակի թարգմանելը պիտի հրատարակենք ուրիշն Կ. Գ. Փառ-
նակի թարգմանութեամբ ։

Բ

Եթէ քու խորհուրդներով վրայ հաղորդութիւն կ'ունենամ քեզ հետ գիշերտան մը մէջ
լաւ է, այդ քան առանց քեզի Մհարարն առջեւ երկրպագութիւն ընել ։
Ո՛ր դու առաջինն ու վերջինը համարէն արարածներու,
Ուզես այրէ՛ դուն զիս, ուզես հրճուեցո՛ւ ։

Բա գու քեդարաբառ եղեր գուլեմ՝ բազ
Բէ՛շ զանքի բեմհրաբ կիւհեմ՝ բի գու Նամազ

Ե՛յ էվկէ, ու է՛յ տիէրի խոզկանի Տեմ գու
Խա՛նի գու մերա բեռաւ ու խա՛ն բեհլաւոյ ։

Գ

Որչափ կրնաս, մի՛ այպաներ գիշտվողները ։
Մէկդի գիր կեղծիքն ու խաբարայութիւնը ։
Եթէ այսուհետեւ քու կենքէդ կը խնդրես անողորմութիւն ։
Մէկ վայրկեան մը ձեռքէ մի՛ ձգէր խոնարհները ։

Տա բիտեվանի, թառնա մէ՛կէն մետառաւ
Ե՛ղ գեսա բեշիւլ գու Տիլլէ ու դետանրա

Գէր զանգ գիւտի խիշ խա՛նի առուդ
Ենէ լա՛հա մեռէ՛ց զնդէն մերի պիւտառնա

Դ

Որչափ կրնաս, եւ ոչ մէկուն ցաւ մի՛ պատճառեր ։
Քու բարկութեանդ հուրին վրայ ոչ մէկը մի՛ նստեցնել ։
Եթէ յաւիտենի հանգիստդ կը փափաքես
Ճաւակբէ՛ միշտ ու մի՛ ցաւցըներ ոչ մէկը ։

Տա բիտեվանի բեշիւլ մէկէրառն կերաւ
Բեք ալիշի խիշի խիշ մեշիւնն կերաւ

Գէր բա՛շառ ճաւառն թառա մետա մխարի
Մէրէնջ Տեմիւլէ ու մերէնջն կերաւ

Ե

Որովհետեւ ոչ մէկը կ'երաշխաւորէ քեզի վաղորդայն մը,
Հրճուեցուր հիմա սիրով հիւանդ այս սիրտդ:
Գինի խմէ լուսինն լուսով, ո՛ր լուսնեակս, դի լուսնինը
Ընդերկաւ՝ սեղ պիտի փնտռէ ու չպ խօի գտնէ:

հիւն էօճէ շէմի կիւնէս կէտի ֆերդարս
չալի իօշ կիւն զու իյի գիւնի շէյգարս

Մէյ շուշ քիւնէսի մոճ էյ մոճ կի մոճ
իւնէսի բիւնէսի ու շէյս բէս մարս:

Զ

Գուրանը գոր մարդիկ գերադոյն բանը կ'անուանեն,
Ջան մերթ բնդ մերթ՝ ո՛չ շարունակ՝ կը կարդան:
(Բայց) բաժակին զծերուն վրայ քերթուած մը կը բնակի
Ջոր ամէն տեղ ամէն ասուն կը կարդան:

կուրան կի մոճիյն քլյամ խանէնդ օրս
կի գեւո՛ճ նէ բերդէվամ խանէնդ օրս

Գիւ խաթիթի պի այլ ալետի ճէս մուկիմ
կեանդէր ճէմէ ճա միւգգամ խանէնդ օրս

Ը

Ահա մինը ու գինի ու զինեւան նստարան ու աւեր օջախ,
Անիոյթ՝ փրկութեան յայտէ ու տանջանքի երկիւղէ,
Հոգի ու սիրտ ու բաժակ ու հագուստ, գինիի մրուրով լեցուած,
Անկախ հողէ, հովէ, հուրէ ու ջուրէ:

Մէկմ ու մէյ ու մոսթարս ու տուն խարս
Ճարիւղ գիւմիդի բոճելթ ու բիւի աղսբ

Ջան ու դիլ ու ճամ ու ճամի պիւր գիրտի շերտ
Աղստ պիւսթ ու պստ ու զաթէշ ու տր:

Դ

Այն է լաւն այս ժամանակուս որ քիչ մարդ բարեկամ ունենաւ,
Ժամանակի մարդոց հետ հեռուանց յարաբերութիւնն է լաւ:
Ան որ ամէն բանի մէջ քեզի նեցուկ է,
Երբ իմաստուն աչքով նայես, ըստ թշնամիդ ան է:

Ան բճ կի քերին զէմանէ կեմ կերի դոստ
Իս ենյի գիւմանէ սեօհմտ եղգուր շիքիւստ

Անկէս կի բեքիմպէի դերու գիւնի բերստ
ճուն ճէմի իւրտ բաղ կիւնի թիւ շիւնէս օստ

Ժ

Վա՛խ վա՛յ այն սրտին որուն մէջ կրակ չկայ,
Որ սրտագրաւ մը սիրոյ կնիքովը չէ զարնուած:
Այն օրն որ դու ասանց սիրոյ գլուխ կը հանես,
Վատնուած օր ատկէ աւելի չունիս դուն:

Ա՛յ վա՛յ բերս՝ գիւնի գերս ասղի շիստ
Սեփաղեզի մեօհի գիւլֆորուղի շիստ

Բուղի կի դու բի աշկ բսէր խափի բերստ
Ջայտէր կղստ բուղ գերս բուղի շիստ

ԺԱ

Այսօր որ երիտասարդութեան եղանակն է,
Գինի կ'ուզեմ, որովհետեւ երջանկութիւնն է:
Մի՛ այսպաներ զիս եթէ կծու է կծուանոյն է:
Կծու է անոր համար որ իմ կեանքս է այն:

Իմուզկի մօզմաի ճիվանի մէնէստ
Մէյ խաճիկ եղանկի շատի մանի մէնէստ

Այպեմ մէկիւնիս եզերծի տայիստ խոշստ
Տալիստ եղանկի զենդկիւնի մէնէստ:

ԺԲ

Այսօր ձեռքի չի հասնիր վաղուան,
Աւ վաղորդայնիդ հոգածութիւնդ արտմութիւնէ զատ ուրիշ բան չէ:
Մի՛ վազաներ այս չայրկեանը, եթէ սիրող մոլորած չէ,
Ձի այս կեանքէն յետոյ մնացող կեանքին արժէքն անյայտ է:

Իմուզ գերս դէստրէս ֆերգա շիստ
Վէնդիշի ֆերգա բեճօզ սեփա շիստ

Ջայ մէկիւն իյն գէ մէր գիւնէք շէյգա շիստ
Կին պակիի եօմբա բեճա պեճա շիստ

ԺԴ

Անոր՝ որ ստուգուի թեան ծտոին ճիւղին չէ հասած,
Պատճառն այն է որ ուղիղ չի գնար ճանապարհին մէջ .
Անին ոք որ ձեռքը զարկած է անոր ուսին,
Անոր այսօրը երէկուան նման է ու վարդաշունը ինչպէս օրն առաջին :

ԺԵ

Երկնքէն աւելի վեր, հողիս, առաջին օրը,
Պնակիս ու գրիչ, արքայութիւն ու դժոխք փնտնեց .
Բայց ըսաւ ինծի Ուսուցիչը ուղիղ դասումով .
« Պնակիս ու գրիչ, արքայութիւն ու դժոխք քու մէջդ են : »

ԺԶ

Նիւր ու գինի տուր . ժա՛մ է այս խօսքի .
Վասն զի այս գիշեր քու պզտիկ բերանդ իմ օրապահիկն է .
Ինծի այտիդ պէս վարդագոյն գինի տուր,
Վասն զի իմ հրաժարման ուխտս քու խոսքոյնդ պէս լիցուն է ուրբանիւրով :

ԺԷ

Մինչեւ ե՞րբ ծովուն երեսը քար նետեմ .
Զգուած եմ կոտորան կոտորաններէն .
Ո՛վ ըսաւ թէ Խայեամ դժոխք պիտի երթայ .
Ո՛վ գնաց դժոխք ու ո՛վ եկաւ արքայութիւն :

ԺԸ

Վարդին երեսին զարնան հովն անուշ է .
Դաւաթիքի չուքին տակ սիրականն անուշ է .
Երէկն որ անցաւ ինչ որ ըսես՝ անուշ չէ .
Ուրախ եղիւ, եւ երէկուան վրայ մի՛ խօսիւր, վասն զի այսօրն անուշ է :

ԺԹ

Այս բաժակին մասերը զոր արքեպոսղ զինիլ համար հասսեց,
Զայն բնաւ թոյլ չի տար խորտակել .
Այսպէս փափուկ զլուիս ու ոտք ու ձեռքի մասնիկ՝
Որո՞ն սիրոյն համար հասսեց եւ որո՞ն քինախնդրու թեանը համար խորտակեց :

ԻԻ

Ինչպէս քու բը պետի մէջ ու ինչպէս հովը զաշտին մէջ,
Մէկ օր մըն ալ անցաւ կեանքիս չիջանէն .
Երկու օր կայ միայն որուն հողը մտքէս բնաւ չէ ցնջուած,
Այն օրը որ զեւ չէ եկած եւ այն օրը որ անցաւ :